

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **AC DODÁVKY, s. r. o.**, se sídlem Chemická 951, Praha 4, zastoupené Mgr. Pavlem Kopou, advokátem se sídlem Hlinky 57/142a, Brno, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2014, čj. 92508/14/0100, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2016, čj. 10 A 183/2014-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Česká obchodní inspekce (dále „ČOI“) rozhodnutím ze dne 28. 7. 2014 č. j. 10/1561/13/34 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“) uložila žalobkyni pokutu ve výši 250 000 Kč pro porušení informační povinnosti dle § 9 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném v době spáchání správního deliktu, tj. do 31. 12. 2013 (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“). Správního deliktu spočívajícího v naplnění skutkové podstaty podle § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele se dle ČOI žalobkyně dopustila tím, že při kontrole provedené dne 27. 8. 2013 na tabulce u nabízeného vozidla Volkswagen Crafter uvedla počet najetých kilometrů v rozsahu 261 000 km; ten však neodpovídal skutečnému stavu. Jak bylo následně prokázáno znaleckým posudkem, již k 30. 12. 2010 činil stav najetých kilometrů 418 790.

[2] Žalovaný ústřední inspektorát ČOI (dále již jen „žalovaný“) odvolání žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zamítl a toto rozhodnutí potvrdil v záhlaví označený rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“). Uvedl, že žalobkyně nijak nedala najevo, že vozidla nabízí pouze podnikatelům; inspektoři ČOI vystupovali jako spotřebitelé. Předmětný správní delikt je ohrožovací, k naplnění skutkové podstaty postačuje ohrožení právem chráněného zájmu, nemusí dojít k jeho porušení. Spotřebitel údaj o stavu tachometru vnímá jako úplnou, pravdivou a ověřenou informaci. Žalobkyně nepostupovala s odbornou péčí, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám a obecným zásadám dobré víry v oblasti její činnosti. Informace uvedená v kupní smlouvě o tom, že stav tachometru nemusí odpovídat počtu skutečně najetých kilometrů je nedostatečná.

II.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji shora uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl. Městský soud předně uvedl, že na žalobkyni dopadá zákon o ochraně spotřebitele. Údaj o ujetých kilometrech představuje podstatný parametr ovlivňující cenu, potažmo zájem spotřebitele o koupi. Tabulka na vozidle je relevantní a nelze připustit praktiky, jimiž je zákazník nalákan informací, která je později zpochybněna. Prodávající je povinen ověřit stav vykazovaný na tachometru, a pokud by takovou možnost neměl, pak je povinen danou informaci sdělit spotřebiteli na počátku současně s uvedením údaje o stavu vykazovaném na tachometru. K výši uložené pokuty městský soud uvedl, že ji považuje za přiměřenou okolnostem a rovněž za náležitě zdůvodněnou správními orgány.

III.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[5] Stěžovatelka namítala, že na věc nelze aplikovat zákon o ochraně spotřebitele; jeho užití krajský soud nedostatečně odůvodnil. Tvrdila, že vstupuje do obchodních vztahů jen s podnikateli. Inspektoři ČOI postavení spotřebitele též neměli. Stěžovatelka dále uvedla, že městský soud pouze posoudil, zda byla stěžovatelka podnikatelkou, k čemuž použil neúčinný zákon, a druhou stranou vztahu se nezabýval.

[6] Při správním trestání musí být obvinění založeno na prokázaných skutečnostech, nikoliv na skutečnostech, jejichž existence není nade vší pochybnost jistá. Odůvodnění rozsudku je podle stěžovatelky založeno na domněnkách a na tvrzení, že do provozovny stěžovatelky hypoteticky mohli přijít spotřebitelé. Byla porušena zásada *in dubio pro reo*.

[7] I v případě, že by se na věc aplikoval zákon o ochraně spotřebitele, stěžovatelka nespáchala nic zakázaného, za co by jí mohla být uložena pokuta. Při správním trestání je třeba ctít zásady „žádný trestný čin bez zákona a žádný trest bez zákona“. Z nich plyne požadavek na jasné, určité a přesné vyjádření skutkových podstat a zákaz analogie v neprospěch odpovědné osoby. Potrestání stěžovatelky pro ni bylo překvapivé a nemohla jej čekat. Správní orgány a krajský soud doplnily skutkovou podstatu o nové povinnosti a jejich nedodržení poté trestaly. Odůvodnění této nové povinnosti považuje stěžovatelka za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.

pokračování

[8] Stěžovatelka údaj o skutečném počtu ujetých kilometrů neměla k dispozici. Podle jejího názoru není přiměřené na ni klást požadavky, které na ni správní orgány a soud kladou, jelikož nevěděla, že se pohybuje v působnosti zákona o ochraně spotřebitele a nemá technické zázemí na ověřování údajů z tachometru. Nemohla též vědět, že existuje nesrovnalost mezi údajem na tachometru a počtem skutečně najetých kilometrů.

[9] Výše uložené pokuty je extrémně disproportionální a trpí ústavními deficity. K majetkovým poměrům je třeba přihlídnout i v případě, že zákon tak explicitně nečiní. Správní orgán se majetkovou situací stěžovatelky vůbec nezabýval a krajský soud přesto uvedl, že správní orgán vyhodnotil všechna kritéria a nebyl tu předpoklad, že by mohla být pokuta likvidační. Správní orgány se však měly z úřední povinnosti zabývat možností likvidační výše pokuty. Jestliže tak neučinily a neprovedly k tomu dokazování, je jejich rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a proto je krajský soud měl zrušit.

IV.

[10] Žalovaný ve vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou. Ztotožnil se se závěry městského soudu a zopakoval, že po stěžovatce lze spravedlivě požadovat, aby stav tachometru ověřovala všemi dostupnými prostředky a aby spotřebitele informovala o výsledcích tohoto ověřování. O porušení § 9 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele z její strany nelze pochybovat.

[11] Stěžovatelka také neavizovala, že vozidla prodává pouze podnikatelům a ani nevyloučila, že vozidlo u ní může koupit i spotřebitel. Je tudíž povinna dodržovat povinnosti vyplývající ze zákona o ochraně spotřebitele.

[12] K námitce likvidační výše uložené sankce odkázal žalovaný na závěry vyplývající z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2010, čj. 1 As 9/2008-133 a dodal, že stěžovatelka ve správním řízení uvedenou námitku nevznášela a v průběhu správního řízení nevyšlo najevo, že by tomu tak mohlo být. Žalovaný se tudíž majetkovou situací stěžovatelky nezabýval. Uložená pokuta je přiměřená, odpovídající okolnostem případu a splňuje represivní i preventivní účinky.

V.

[13] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27. 9. 2017, čj. 8 As 255/2016-36 (dále také jen „rozsudek kasačního soudu“ nebo „zrušený rozsudek“) kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl. Shledal, že městský soud správně na věc aplikoval zákon o ochraně spotřebitele; rovněž se ztotožnil s právními závěry městského soudu ohledně výše uložené pokuty. Rozsudek městského soudu je dle Nejvyššího správního soudu zároveň srozumitelný a dostatečně odůvodněný, tudíž přezkoumatelný. K rozsahu informační povinnosti Nejvyšší správní soud odkázal na ustanovení § 9 odst. 1 a 2 zákona o ochraně spotřebitele a uzavřel, že odpovědnost prodejce je v zákoně pojímána značně široce. Z tohoto důvodu prodejce odpovídá za neposkytnutí potřebných informací i tehdy, pokud je nemá k dispozici. K námitce stěžovatelky, že z jiného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 70/2015-56 (dále jen „rozsudek ve věci GREGI“) plynou odlišné právní závěry, tento soud uvedl, že si je zmíněného rozsudku vědom, avšak nyní projednávaná věc se skutkově liší, což je důvodem pro částečně jiné právní hodnocení. Stěžovatelkou tvrzená nepředvídatelnost udělení sankce tedy vychází pouze z její neznalosti práva; ta ji však neomlouvá.

VI.

[14] Stěžovatelka se obrátila na Ústavní soud podáním ústavní stížnosti. Namítala, že správní orgány i správní soudy zasáhly do jejích práv garantovaných čl. 11, čl. 36 odst. 1 a čl. 39 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 6 v jeho trestní větvi, čl. 6 odst. 1 a čl. 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě.

[15] Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 8. 2018, sp. zn. I. ÚS 3755/17, uvedl, že ač Nejvyšší správní soud vyslovil, že projednávaná věc se skutkově liší od věci GREGI, „srovnáním skutkových okolností těchto dvou věcí vůbec (se) nezabýval, pouze stroze konstatoval, že jsou skutkově odlišné. Samotné skutkové odlišení (tzv. ‚distinguishing‘, skutková distinkce) těchto dvou věcí však v odůvodnění napadeného rozsudku zcela chybí.“ Ústavní soud v nálezu dále upozornil, že „v rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu došlo k částečnému posunu v právním posouzení informační povinnosti plynoucí z § 9 zákona o ochraně spotřebitele. Pokud tento posun v právním posouzení vychází ze skutkových odlišností (...) případů, měl Nejvyšší správní soud povinnost tyto skutkové odlišnosti řádně zdůvodnit v souladu s požadavky plynoucími z ústavně garantovaného práva na náležité odůvodnění soudních rozhodnutí (...).“ Ústavní soud tudíž shledal, že kasační soud porušil základní právo stěžovatelky na spravedlivý proces vyplývající z čl. 36 odst. 1 Listiny. Rozsudek čj. 8 As 255/2016-36 proto zrušil se závěrem, že v dalším řízení je třeba se opětovně zabývat skutkovou stránkou obou případů a zohlednit i další judikaturní vývoj ve skutkově obdobných případech.

[16] Současně s poukazem na zásadu minimalizace zásahů do rozhodovací činnosti Ústavní soud odmítl ústavní stížnost v části, v níž se stěžovatelka dovolávala i zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a napadeného rozsudku městského soudu.

VII.

[17] Nejvyšší správní soud předesílá, že z nálezu Ústavního soudu je zřejmé, že důvodem zrušení rozsudku kasačního soudu bylo výlučně to, že v něm soud posuzovanou věc dostatečně skutkově neodlišil (s ohledem na dílem odlišné právní posouzení věci) od případu ve věci GREGI (viz výše odst. [12]).

[18] Z toho lze pro další úvahy dovodit, že v právním posouzení dílčích sporných otázek nastolených v kasační stížnosti a řešených ve zrušeném rozsudku (nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku městského soudu, nesprávnost použití zákona o ochraně spotřebitele na posuzovaný případ), jež bylo třeba vyřešit před vlastním věcným přezkumem, Ústavní soud zásah do ústavně zaručených práv stěžovatelky neshledal; to přesto, že rozsudek kasačního soudu zrušil jako celek.

[19] Pro právě uvedené tudíž Nejvyšší správní soud nepovažoval za potřebné ani účelné zabývat se opětovně kasačními námitkami, týkajícími se tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku či použitím zákona o ochraně spotřebitele na posuzovaný případ, resp. opakovat nezpochybněné závěry, jež k těmto otázkám vyslovil dříve ve zrušeném rozsudku. Pro stručnost tak nyní odkazuje na příslušné části odůvodnění předchozího rozsudku, zejména jeho odstavce [19] až [29]; nemá důvod na nich cokoliv měnit. Napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů či pro

pokračování

nesrozumitelnost netrpí a správní orgány ani městský soud nepochybily, použily-li ve stěžovatelských případech zákon o ochraně spotřebitele. Ten na danou věc a stěžovatelku dopadá.

[20] V dalším tak Nejvyšší správní soud mohl zaměřit svoji pozornost na posouzení skutkového stavu nyní řešeného případu a jeho odlišení od věci GREGI. Současně zohlednil i judikaturní vývoj, k němuž v mezidobí došlo ve věcech, jež se týkaly obdobných sporných právních otázek nastolených stěžovatelkou v kasační stížnosti týkajících se rozsahu informační povinnosti.

[21] Nejvyšší správní soud nejprve považuje za vhodné stručně rekapitulovat související judikaturu, která se zabývala typově obdobnými případy – tedy prodejem automobilů s „přetočeným“ tachometrem a zákonností rozhodnutí žalované o správním deliktu prodávajících. Stěžejní právní otázkou v projednávané věci je rozsah informační povinnosti prodávajícího ojetých vozů podle § 9 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.

[22] Nejvyšší správní soud se zabýval odpovědností prodávajícího za správní delikt v souvislosti s uvedením rozdílného počtu skutečně najetých kilometrů a stavu tachometru zejména v rozsudcích ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 70/2015-56, ve věci žalobce GREGI, s. r. o., ze dne 19. 1. 2017, čj. 9 As 93/2016-34, ve věci žalobce AAA Auto International a.s. (dále jen „rozsudek ve věci AAA Auto“), ze dne 25. 5. 2017, čj. 7 As 99/2017-32, ve věci žalobce AutoESA a.s. (dále jen „rozsudek ve věci AutoESA“), a dále též ze dne 11. 1. 2018, čj. 5 As 298/2016-52, ve věci žalobce D. J., ze dne 22. 2. 2018, čj. 7 As 379/2017-26 (dále jen „rozsudek ve věci J.“ a ze dne 22. 2. 2018, čj. 7 As 379/2017-26, ve věci žalobce EuroAuto Partner, s.r.o. (dále jen „rozsudek ve věci EuroAuto“).

[23] Další dva obdobné případy týkající se správního deliktu v souvislosti s poskytnutím nepravdivých informací o počtu najetých kilometrů kasační soud řešil i v rozsudcích ze dne 6. 9. 2019, čj. 9 As 72/2018-71 a ze dne 29. 11. 2017, čj. 6 As 117/2017-47. S ohledem na rozsah přezkumu v řízení o kasační stížnosti (§ 103 odst. 1 a 4 s. ř. s.) v nich však Nejvyšší správní soud neposuzoval otázku rozsahu informační povinnosti prodávajícího; závěry v těchto rozsudcích vyslovené (první z odkazovaných zrušil rozsudek městského soudu z důvodu procesních pochybení v průběhu dokazování, druhý se zabýval především výkladem pojmu „prodávající“ podle zákona o ochraně spotřebitele) jsou pro vypořádání kasačních námitek stěžovatelky v nynější věci bez významu. V dalších částech tohoto rozsudku tudíž přes skutkovou podobnost nejsou tyto případy blíže rozebrány.

[24] V rozsudku ve věci AutoESA kasační soud k otázce ověření počtu najetých kilometrů uvedl, že „[p]rvní cestou, která se mu [míněno prodávajícímu – pozn. soudu] nabízela, bylo učinit další kroky k ověření toho, jaký je skutečný stav najetých kilometrů, zejména využít služby autorizovaného servisu. Pokud by to učinil, a přesto by se následně zjistilo (například pomocí náhody obdobné nečekanému nalezení nové dokumentace k automobilu, která byla řešena [v rozsudku ve věci GREGI], že přes všechny tyto učiněné kroky byl skutečný stav najetých kilometrů jiný, pak by bylo namísto aplikovat § 24b odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Pokud bylo ovšem podniknutí těchto dalších kroků pro stěžovatele příliš náročné a zatěžující, nabízela se mu druhá cesta, totiž přiznat hned v první informaci, s níž se potenciální spotřebitel setkal, tedy na informační tabuli, že jím uváděný počet najetých kilometrů odráží pouze stav tachometru a údaj z certifikátu Cebia Report, který nepokrývá

kompletní historii vozidla, a že tedy nemusí jít o skutečný počet najetých kilometrů.“ (zvýraznění bylo přidáno).

[25] O podobnosti nyní projednávané věci a věci AutoESA přitom není pochyb, neboť v obou případech prodávající deklaroval nižší počet ujetých kilometrů, než žalovaný následně zjistil prostřednictvím znaleckého posudku. V obou případech také chyběla primární informace o neověření skutečného počtu kilometrů na informační tabuli umístěné v prodáváném automobilu. Ani u tohoto případu stěžovatelka neposkytla žádné informace o neověření stavu tachometru, byť oproti nynějšímu případu ve věci AutoESA zaměstnanec prodávajícího alespoň vyjádřil ochotu odvézt auto do autorizovaného servisu, kde by bylo možné údaje ověřit. Ani tato okolnost však nevedla ke zproštění odpovědnosti prodávajícího a byla vzata v potaz jen jako polehčující okolnost (odstavec [2] rozsudku ve věci AutoESA). Z uvedeného plyne použitelnost závěrů rozsudku ve věci AutoESA na nyní projednávanou věc.

[26] V rozsudku ve věci AAA Auto byla skutková situace odlišná od nyní projednávaného případu v tom, že prodávající nejen, že neinformoval kupujícího o neověření počtu ujetých kilometrů, ale naopak ho ujišťoval o opaku („V AAA AUTO si můžete být jisti, že stav tachometru odpovídá reálně najetým kilometrům“). Následně se však zjistilo, že počet skutečně ujetých kilometrů byl vyšší než deklarovaný. Jednání prodávajícího ve věci AAA Auto bylo typově závažnější než jednání stěžovatelky v projednávaném případě, protože v prvně uvedené věci prodávající kupujícím adresoval chybné (nepravdivé) ujištění, zatímco v nyní projednávaném případě se jedná „jen“ o nedostatečné informování potenciálních kupujících. Přesto však tyto skutkové odlišnosti neznemožňují užití právních názorů v rozsudku ve věci AAA Auto na projednávanou věc – Nejvyšší správní soud se totiž tehdy vyjádřil velmi obecně ke krokům, které by mohly osvědčit splnění zákonného liberačního důvodu. Tento obecný právní názor nemá přímý vztah ke skutkovému základu tehdy projednávané věci a lze jej proto aplikovat i na nynější případ. Kasační soud totiž v rozsudku ve věci AAA Auto uzavřel, že „[s]těžovatelka nepochybně mohla vyvinout větší úsilí, aby porušení povinnosti zabránila. Nabízí se zejména několikrát zmiňovaný dotaz na výrobce, nebo diagnostika řídicí jednotky, to jest ověření, která provedl po prodeji první kupující, případně podpůrně i stěžovatelkou opožděně uvedená tvrzená prohlídka opotřebení vozidla či kontrola vlastní databáze. Pokud nebylo v silách stěžovatelky takové úsilí vyvinout a měla k dispozici pouze kontrolu z databáze Autotracer (z rozsudku plyne, že tuto databázi užívá společnost Cebia spol. s r.o. – pozn. soudu], pak neměla spotřebitele ujišťovat, že stav tachometru odpovídá skutečně najetým kilometrům.“ (zvýraznění přidáno)

[27] Do téže typové kategorie případů jako věc AAA Auto spadá i věc EuroAuto. I v ní byl deklarován stav ujetých kilometrů s tvrzením o „doložitelné historii najetých kilometrů“ uvedeným na informační tabuli ve vozidle. Přitom z podkladů poskytnutých stěžovatelkou správním orgánům (protokol o měření emisí vozidla a protokol o technické prohlídce, oboje z data předcházejícího dni kontroly) vyplýval vyšší než deklarovaný počet najetých kilometrů. Tento vyšší údaj pak bylo lze zjistit i z údajů na stránkách Ministerstva dopravy (www.kontrolatachometru.cz). I zde se tedy jednalo o uvádění nepravdivých informací o počtu najetých kilometrů. Kasační soud v uvedeném rozsudku setrval na požadavku ověření údaje o skutečném počtu najetých kilometrů a vysvětlil, že „[s]těžovatel měl řadu možností, jak ověřit skutečný počet najetých kilometrů (...). Nelze konstatovat ani to, že by

pokračování

stěžovatel vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil (...)“ a na to navázal, že *„nelze hovořit ani o tom, že by požadavky kladené na stěžovatele v pozici prodávajícího nebyly ‚rozumné a přiměřené okolnostem‘.“*

[28] Konečně v rozsudku ve věci J., v němž však stěžejní právní otázkou bylo, zda stěžovatel, který není vlastníkem prodáváných vozidel (jejich prodej „jen“ zprostředkovává), má postavení podnikatele podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, se kasační soud opět vyslovil i k otázce rozsahu informační povinnosti prodejce při informování o počtu najetých kilometrů a k nepřesnosti údajů v systému Autotracer, o nichž hovořil již rozsudek ve věci AAA Auto v odst. [24]. Shodně jako ve věci AutoESA zopakoval, že *„prodávající tyto informace může porovnat s dalšími zjištěnými skutečnostmi a učinit závěr o skutečně ujetých kilometrech či o tom, že není v jeho možnostech tuto informaci zjistit. (...), a v případě že jejich ověření není možné, tuto skutečnost sdělit kupujícímu (...).“* Uvedené závěry opět mohou najít uplatnění i v právě souzené věci.

[29] Z proudu judikatury Nejvyššího správního soudu a v ní formulovaných požadavků na rozsah informační povinnosti prodávajícího se tak do určité míry vymyká právě již zmíněný rozsudek ve věci GREGI. Ten jako jediný vyhověl kasační stížnosti žalobce (tedy prodávajícího). K tomu však je nutné dodat, že tehdy posuzované skutkové okolnosti byly poměrně ojedinělé. Tyto okolnosti zřetelně osvětlují, proč tehdy Nejvyšší správní soud dospěl ke zdánlivě opačnému stanovisku než v jiných podobných věcech.

[30] Jednalo se zde o vcelku jedinečnou situaci, neboť žalovaná prodávajícímu přičítala v konečném důsledku odpovědnost za to, že nenalezl ve vozidle servisní knížku s jiným údajem ujetých kilometrů, než který deklaroval na informační tabuli ve vozidle. Nejvyšší správní soud k tomu uvedl, že na prodávajícího lze klást pouze *„požadavky, které jsou rozumné a přiměřené okolnostem“*. Dodal, že „ukrytí“ servisní knížky na nečekaném místě ve voze obecně nelze předpokládat v žádném případě, a že by bylo *„nepřiměřené požadovat po stěžovateli důkladné prohledání ojetého vozu za účelem možného nalezení skryté servisní knížky“*. Nejvyšší správní soud pak v uvedeném rozsudku souhlasně citoval názor Nejvyššího soudu, podle něhož *„[r]ozsah instruktážní povinnosti vyplývající z ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb. a jeho limity stanovené v § 9 odst. 2 větě druhé citovaného zákona je třeba vyložit s ohledem na konkrétní okolnosti jednotlivého případu, zejména povahy toho kterého výrobku. Je přitom třeba aplikovat princip proporcionality, tj. klást na výrobce pouze požadavky rozumné, přiměřené okolnostem, nikoli požadavky nepřiměřené.“*

[31] Nejvyšší správní soud uzavírá, že s ohledem na shora vysvětlenou odlišnost skutkových okolností věci GREGI oproti jiným případům, jež se týkaly obdobných právních otázek, zejména o rozsahu informační povinnosti prodávajícího, je jeho judikatura k dané otázce ustálená.

[32] Kladou se v ní poměrně vysoké požadavky na prodávající ojetých automobilů. Jejich informační povinnost Nejvyšší správní soud setrvale vykládá spíše širěji a dospívá k závěru, že prodávající musejí buď spolehlivě ověřit, že se počet skutečně ujetých kilometrů a stav tachometru shodují, anebo zřetelně při první příležitosti informovat potenciálního kupujícího, že stav tachometru nebyl ověřen. K této druhé variantě však současně judikatura dodává, že nepostačuje pouhé takové informování, nýbrž musí mu předcházet i určité přiměřené úsilí, které prodávající vyvine směrem k ověření skutečného

stavu ujetých kilometrů oproti stavu na tachometru. Kromě toho z rozsudku ve věci AutoESA také vyplývá, že za takové dostatečné ověření nájezdu kilometrů se nepovažuje certifikát společnosti Cebia spol. s r. o. Ani ten totiž není s to poskytnout o počtu najetých kilometrů vždy a za všech okolností správnou, tedy i pravdivou a ověřenou informaci (srov. též odst. [26] rozsudku ve věci AutoESA).

[33] S ohledem na právě uvedená judikaturní východiska Nejvyšší správní soud přistoupil k opětovnému posouzení věci. Současně zdůrazňuje, že poté, co vysvětlil skutkové odlišnosti nynějšího případu od toho, jímž se zabýval rozsudek ve věci GREGI, a poté, co vložil ustálený judikaturní proud ve skutkově obdobných věcech, v podstatné míře setrvává na právních závěrech, jež vyslovil již ve svém předchozím, byť Ústavním soudem z důvodů výše uvedených zrušeném rozsudku.

[34] Kasační stížnost není důvodná.

[35] Stěžovatelka v nyní souzené věci namítala, že jí poskytnuté informace byly dostatečné z pohledu požadavků zákona, respektive že vynaložila veškeré úsilí pro splnění své informační povinnosti a splnila tak zákonný liberační důvod. Naopak napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného stojí na opačném stanovisku.

[36] Zákon o ochraně spotřebitele v § 9 odst. 1 větě první mimo jiné stanoví, že *[p]rodávající je povinen řádně informovat spotřebitele o vlastnostech prodávaných výrobků nebo charakteru poskytovaných služeb*. Počet ujetých kilometrů je podstatným parametrem prodávajícího ojetého automobilu (srov. např. rozsudek ve věci GREGI, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 7. 2014, sp. zn. 8 Tdo 728/2014). Jedná se tedy o jednu z hlavních vlastností zboží. Řádné informování musí být jasné a srozumitelné.

[37] Dle § 9 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele informačních povinností vyplývajících z odst. 1 téhož ustanovení *se nemůže prodávající zprostit poukazem na skutečnost, že mu potřebné nebo správné informace neposkytl výrobce, dovozce nebo dodavatel*. Odpovědnost prodejce je tedy pojímána značně široce a takto musí být vykládány i ony přiměřené a rozumné požadavky, které na prodávajícího lze klást. Z uvedeného ustanovení plyne, že i pokud nemá prodejce k dispozici potřebné informace, přesto za jejich neposkytnutí odpovídá, jeho odpovědnost je tedy odpovědností objektivní, bez ohledu na zavinění.

[38] Liberační důvody z této objektivní odpovědnosti pak stanoví § 24b odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, podle něhož *[p]rávní osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila*.

[39] Stěžovatelka v nynější věci tvrdila, že neporušila žádnou povinnost jí stanovenou zákonem, a proto nemůže být trestána. Nenaplnila skutkovou podstatu § 24 odst. 7 písm. c) ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Povinnost, kterou měla stěžovatelka porušit, „dopsaly“ až správní orgány a krajský soud. Tyto stížnostní námitky nemohou obstát.

[40] Jakkoliv informační povinnost prodejce není bezbřehá, a není nutné informovat o všech vlastnostech zboží, jistě však tato informační povinnost dopadá na vlastnosti

pokračování

podstatné. Takovou podstatnou vlastností je právě i informace o počtu skutečně najetých kilometrů u nabízeného vozidla.

[41] Spotřebitel spoléhá na to, že mu bude poskytnuta řádná informace o hlavních vlastnostech zboží. Při koupi ojetého vozidla je pro spotřebitele podstatný skutečný počet ujetých kilometrů, nikoliv stav tachometru. Skutečný kilometrový proběh má totiž vliv na opotřebení vozidla a následně i na jeho cenu. Pokud prodejce uvede údaj o stavu tachometru při prodeji ojetého vozidla, předává tím spotřebiteli informaci, kterou on považuje za významnou. Na tabulce u vozidla je pouze několik vybraných údajů, které lze považovat za nejpodstatnější. Spotřebitel současně ví, že tachometr slouží k zaznamenání počtu najetých kilometrů. Údaj o tachometru tedy logicky správně spojuje s počtem skutečně ujetých kilometrů. Pokud by tomu tak nebylo, neměla by informace o stavu tachometru žádný skutečný význam a nemělo by smysl ji podávat. Mohla by jen klamat či uvádět spotřebitele v omyl, čemuž má právě předcházet právní úprava ochrany spotřebitele, kterou zná spotřebitel i prodávající. Pokud ji vlastní vinou nezná, jak tomu zřejmě bylo v souzené věci, přesto jej neznalost právní úpravy neomlouvá.

[42] Hlavním smyslem a účelem zákona o ochraně spotřebitele je chránit spotřebitele jako „slabší stranu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2015, čj. 6 As 169/2015-33). Z uvedeného důvodu je třeba vykládat § 9 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele ve prospěch spotřebitele (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 10. 11. 2009, sp. zn. III. ÚS 2983/08, jenž se ovšem týkal výkladu ustanovení zákona o ochraně spotřebitele na půdorysu občanského soudního řízení). Řádná informace, na kterou se může spotřebitel spolehnout, má být pravdivá. K jejímu poskytnutí tudíž buď musí prodávající provést ověření údaje o skutečném počtu najetých kilometrů, anebo, nelze-li tento údaj spolehlivě ověřit, musí již v samém počátku jednání s potenciálním kupujícím uvést, že údaj o kilometrovém proběhu i přes prodávajícím vyvinuté přiměřené úsilí není možno ověřit.

[43] Za řádné informování ze strany prodávajícího však nelze považovat nepravdivý údaj, jelikož neposkytuje informaci o skutečném stavu zboží. Tomu odpovídá i znění § 9 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele, kde se stanoví, že prodávající se nezabývá informační povinností ani v případě, že správné informace nedostane od svého dodavatele.

[44] Stěžovatelka v dané věci podniká v oblasti prodeje ojetých vozů od roku 2006, je znalá oboru a má letité zkušenosti. Jako podnikatelka přichází či může přijít do styku se spotřebitelem, tudíž musí dodržovat požadavek na odbornou péči, tj. úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobrých mravů v oblasti její činnosti, a to nejen dle § 2 odst. 1 písm. o) zákona o ochraně spotřebitele. Vzhledem k tomu, že počet ujetých kilometrů je jednou z hlavních (podstatných) vlastností ojetých automobilů a stěžovatelka v tomto oboru obchoduje, není nepřiměřené ani nerozumné na ni klást požadavek na ověřování tohoto údaje.

[45] Stěžovatelka přesto namítala, že nebylo v jejích technických možnostech zjistit požadované údaje. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že výběr technického zázemí a jeho rozsahu je na volbě stěžovatelky. Shora uvedená judikatura již popsala řadu možností a postupů, za pomoci nichž lze údaj o stavu najetých kilometrů ověřit (srov. odst. [24]

výše). Vzhledem k postavení stěžovatelky jako podnikatelky v oboru s ojetými vozidly, pouhé její tvrzení o nemožnosti tyto skutečnosti zjišťovat, nemůže založit liberační důvod z jinak objektivní odpovědnosti. Případné náklady na ověření požadované skutečnosti, které nejsou nepřiměřeně vysoké, se zřejmě promítnou do ceny vozidla, ale tak tomu je u všech prodejců ojetých vozů, na které povinnost dopadá. Jelikož má stěžovatelka ze své činnosti zisk, musí také nést náklady a rizika s ním spojená. Riziko též nesmí přenášet na spotřebitele; pokud vozidlo se stočeným tachometrem zakoupí od svého dodavatele, může se vady a náhrady škody dovolávat v tomto vztahu. Povinnost provést ověření údaje o podstatných vlastnostech zboží (počtu skutečně najetých kilometrů vozidla) tak stíhá stěžovatelku a její opačné argumenty jsou liché.

[46] Také stěžovatelkou tvrzená nepředvídatelnost udělení sankce vychází pouze z neznalosti práva. Ta ji však neomlouvá. O to více, že se jedná o podnikatelku a měla by znát právní úpravu na její činnost dopadající. Nejde tudíž o žádnou „nově“ správními orgány a soudy dopsanou povinnost. Ani uvedená kasační námitka tudíž není důvodná.

[47] Kasační soud shrnuje, že krajský soud správně dovodil, že stěžovatelka nedostála své informační povinnosti. Stejně tak lze souhlasit s povinností prodávajícího vyhledávat informace k ověření počtu ujetých kilometrů. Nejvyšší správní soud přitakává i závěru, podle nějž, je-li odborné zjištění stavu ujetých kilometrů nad rámec možností prodejce, musí spotřebitele na tuto skutečnost a případné nesrovnalosti upozornit, a to již v samém počátku jednání s potenciálním zájemcem o koupi. Požadavek na ověření stavu počtu ujetých kilometrů je navíc rozumný a přiměřený; nemůže-li prodejce kilometrový proběh ani při zachování veškeré odborné péče zjistit, musí na to výslovně zájemce upozornit, a to již v počáteční fázi jednání s potenciálním kupujícím. Nepochybně totiž taková informace má pro zájemce o koupi zcela zásadní význam při jeho rozhodování o uskutečnění budoucí koupě.

[48] Součástí kasačních námitek bylo i tvrzení o likvidační výši uložené sankce stejně jako skutečnost, že se uvedeným správními orgány nezabývaly. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, čj. 1 As 9/2008-133).

[49] Stěžovatelka je, jak sama uvádí, jedním z největších autobazarů nákladních vozů v České republice. Prodává vozidla za částky v řádech statisíců; v provozovně měla přibližně 200 nákladních automobilů. Dle veřejně dostupných údajů z obchodního rejstříku měla v roce spáchání přestupku tržby za prodej zboží 83 134 000 Kč a účetní zisk 2 185 000 Kč. Za této situace nemohl správní orgán, jak správně uvedl krajský soud, předpokládat, že pokuta ve výši 250 000 Kč může být likvidační. Ostatně stěžovatelka to ani nenamítala. V souladu s výše uvedeným názorem kasačního soudu toto kritérium tedy správní orgán zkoumat nemusel. Krajský soud uvedl, že výše sankce je přiměřená okolnostem. Ani v soudním řízení stěžovatelka nenamítala konkrétní okolnosti, proč považuje výši sankce za likvidační. Lze uzavřít, že s touto obecnou žalobní námitkou se krajský soud správně ve stejné rovině obecnosti vypořádal. Navíc upozornil na možnost

pokračování

splácet sankci po splátkách, která případné negativní následky zmírňuje. Ani uvedená kasační námitka tudíž není opodstatněná.

VIII.

[50] Nejvyšší správní soud s ohledem na právě uvedené neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[51] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. prosince 2019

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu